

Koen Goudriaan

“De 1000 van Gouda”

Sociaal-Economisch:

Brouwers 1546

Inleiding

De 1000 van Gouda

De dataverzameling "De duizend van Gouda, de Goudse elite in de middeleeuwen (tot 1589)" heeft een voorgeschiedenis die teruggaat tot de periode 1988-91. In die jaren bezocht ik het Goudse archief met het plan om een systematisch onderzoek te publiceren naar de Goudse elite van de veertiende, vijftiende en zestiende eeuw. Ter voorbereiding verzamelde ik in eerste instantie de gegevens over de schepenen, de burgemeesters, de trossiers en de leden van de vroedschap en identificeerde hen zoveel mogelijk, waarbij identiteitsnummers werden toegekend. Andere lijsten volgden, zoals die van de drie belangrijkste categorieën stadsdienaren (kerk-, gasthuis- en Heilige Geestmeesters), en zeer voorlopige lijsten van de grafelijke beampten (kasteleins, baljuwen en schouten). Ook werden verschillende bronnen getranscribeerd die licht werpen op sociaal-economische kenmerken van de Goudse bovenlaag: brouwers en verstrekkers van leningen aan de stad.

Identificatie en naamgeving

De lijsten in de dataverzameling 'De duizend van Gouda, de Goudse elite in de middeleeuwen' betreffen individuen die ieder als zodanig erkend worden door toedeling van een identificatienummer. Zo'n toekenning is in het algemeen gebaseerd op naamsgegevens geput uit uiteenlopende bronnen in combinatie met 'circumstantial evidence'. Bij dit laatste kan gedacht worden aan chronologische verenigbaarheid, het voorkomen in een aaneengesloten reeks bijvoorbeeld van opeenvolgende trossiersjaren, het ontbreken van homoniemen (gelijkluidende namen) en de overeenkomst in schepenzegels. Anders gezegd: een naam in een bron, bijvoorbeeld in het Stadsdienarenboek, is nog niet meer dan een naam. Pas als er een identificatienummer aan is gegeven, is vastgesteld om wie het gaat en kunnen we de persoon ook in andere bronnen uit dezelfde periode volgen. Een moeilijkheid is het veelvuldig voorkomen van homoniemen bestaande uit veel voorkomende naamsonderdelen, bijvoorbeeld Jan Dirksz. In het algemeen is voorzichtigheid betracht bij het gelijkstellen van personen die worden genoemd in bronnen met onderling nogal uiteenlopende datering.

De bronnen geven de namen van dezelfde persoon vaak in allerlei varianten. Een eerste stap naar identificatie is dus het normaliseren of standaardiseren van de spelling van die namen om diverse bronnen met elkaar in verband te kunnen brengen. In de lijsten zijn de namen dan ook meestal in een genormaliseerde vorm weergegeven.

Identiteitsnummers

De identificatienummers zijn tijdens de bewerking doorlopend maar in verschillende reeksen toegekend. Ze volgen geen consequent alfabetisch of chronologisch systeem. In de loop van de bewerking moesten sommige nummers vervallen; dat gebeurde stilzwijgend.

De reeksen:

- schepenen en burgemeesters: 1 t.m. (ca.) 556
- (substituut-) kasteleins, -baljuwen en -schouten uit de poortery (voorzover niet al van een nummer voorzien): 701vv
- vroedschappen en veertigen (nieuwe namen): 901-953
- trossiers (nieuwe namen): vanaf 971
- enkele nagekomen burgemeesters: 1001vv
- de kerkmeesters van 1423-1483 (nieuwe namen): 1101vv
- stadsdienaren vanaf 1486 (nieuwe namen): 2001vv, met een na correcties ontstane reeks 2201vv
- de (nieuwe) namen in de bijlagen van Hibben: 3001vv
- de (nieuwe) namen van stadsdienaren van de jaren 1573-1589: 3100vv

Kijk voor een uitgebreide uitleg, inclusief afkortingen van bronnen en literatuur in het Algemene document over de gehele dataset.

Sociaal-economische gegevens: Brouwers van 1546

Dit bestand bevat de namen van de brouwers en brouwsters met hun aantallen brouwten, voor het jaar 1546 geregistreerd en door de baljuw opgezonden naar het landsbestuur in Brussel. Aanleiding was een hevig en langdurig debat over de invoering van het 'lange brouwen'. De bron is een langwerpige katerntje, te vinden Algemeen Rijksarchief Brussel, Aud. 1656. Voor een kopie zie SAMH, Collectie Varia (toegang 0200) inv. 6448. De opgaven per kwartaal die in de bron voorkomen, zijn niet overgenomen; alleen de jaartotalen worden vermeld.

De lijst wordt gepresenteerd in een bewerkte vorm. Identiteitsnummers worden alleen toegevoegd aan de genormaliseerde en alfabetisch geordende variant. In een aantal gevallen zijn meerdere identificaties mogelijk. Bij de namen Hoen en Paeu waren dat er zelfs zoveel dat van nadere aanduiding is afgezien.

Literatuur:

Duizend jaar, 80-89

Koen Goudriaan, "De 1000 van Gouda", Sociaal-Economisch: Brouwers 1546

Idnr	Folio	Volgnr	Voornaam	Patroniem/ Mansnaam	Toenaam	Aantal
495	4v	7	Adriaen		Bosch	33
497/2004/2005	4	8	Adriaen	Dirksz		46
497/2004/2005	7	8	Adriaen	Dirksz		30
497/2004/2005	5v	4	Adriaen	Dirksz		35
523	6	5	Adriaen	Gerritsz		64
	6	8	Adriaen		v Neck	55
	5v	7	Adriaen		Zeeu	35
	7	7	Aelbrecht	Claesz		11
	7v	1	Aernt	Harpersz		34
2014	6v	9	Aernt	Michielsz		71
	6v	1	Andries	Pietersz		54
2019	5	9	Baernt	Aelbrechtsz		51
	6v	4	Claes	Florisz		76
	4v	8	Claes	Ijsenoudsz		41
	5	2	Claes	Jacobsz		73
521	5v	3	Claes	Maertensz		74
924	5	7	Claes mr		Sinck	18
	4	6	Cornelis			54
	4v	3	Cornelis		Bokels	51
	7v	6	Cornelis	Dirksz		2
509 ?	3v	8	Cornelis	Gerritsz		42
503 ?	4v	9	Cornelis	Koenen zwager?		40
	4	9	Cornelis		Lonck	35
	4v	4	Cornelis		Schouten	10
	6	2	Cornelis		Smits	61
535	7	3	Cornelis	Woutersz		64
2056	5	5		Dirk Aelbrechtsz kinderen		34
512	3	6	Dirk	Cornelisz	tollenaer	97

Koen Goudriaan, "De 1000 van Gouda", Sociaal-Economisch: Brouwers 1546

2063	6	4	Dirk	Hermansz		50
540	5v	1	Dirk	Pietersz		56
2072	3	7	Evert	Claesz		23
940 ?	5v	6	Floris		Minne	50
2118	6	1			Foreest	27
538	6	10	Frans	Cornelisz		43
2084 ?	6v	3	Gerbrand			22
	7v	5	Gerrit	Aerntsz		15
	6v	7	Gerrit	Claesz		22
933	5v	8	Gerrit	Dirksz	d Vrie	45
522	5v	9	Gerrit	Dirksz	d Bruin	38
498	5	1	Gerrit		Loe	49
	3	8	Gerrit		Visser	64
	7	7	Gijsbrecht	Aerntsz		38
526	3v	9	Gijsbrecht	Jansz	Moel	44
507	3	3	Gijsbrecht	Thijmsenz		71
	4	1	Goltaert			55
	7	11	Govaert		v Proyen	75
541	4v	6	Govaert	Wittenz		75
518	6	12	Hendrik		Amelsz	
	5	11	Herman	Jacobsz		15
	4	4	Herman	Jansz		25
	6v	5			Hoer	54
466	4v	10	Ijsenoud	Claesz		15
2123	3	4	Jacob	Dirksz	Lonck	94
537	3v	5	Jacob Sas			43
	4v	1	Jacob		Zeeu	56
513	6v	2	Jan	Claesz	van Haerlem	68
524	6	11	Jan	Cornelisz	Loes	47

Koen Goudriaan, "De 1000 van Gouda", Sociaal-Economisch: Brouwers 1546

482	7	6	Jan		de Vet ?	76
	3v	3	Jan		die Vrie	35
511	3	5	Jan	Dirk(s)	Hoensz	85
533/945/2148	7v	3	Jan	Gerritsz		76
502/2150/2152	4	2	Jan	Gijsen		18
932	7	9	Jan		Heije	54
	6	7	Jan	Lenaert zwager		11
534	3v	1	Jan Pijn			26
943 ?	5	3	Jan		Sinck	46
501	6	9	Jan	Willemsz	Moel	45
532	6v	10	Job	Fransz		58
927	7	10	Louweris	Gerritsz		66
	7v	2	Maerten	Aelbrechtsz		70
2174	5v	12		Nevenz		36
	4	3			Paeu	55
2170	7	5	Pieter	Claesz		68
2171	5	4	Pieter	Claesz	Sinck	40
	3v	4	Pieter	Cornelisz		46
2172	5v	11	Pieter	Gerritsz		52
	5v	10	Pieter	Willemsz		38
	4	5			Raemwech (-burch?)	78
	6v	8	Reim			66
2176	4	7	Reinier	Pietersz		46
2177	5	6	Simon		Bosch	33
542	4	10	Simon	Genenz		55
926	5	10	Simon	Gerritsz		61
2181	3	1	Volprecht	Aerntsz		69
2189	3v	6	Willem	Daemsz		66
	3v	7	Willem	Meesz		22

Koen Goudriaan, "De 1000 van Gouda", Sociaal-Economisch: Brouwers 1546

922	7	1	Witte	v Hoeff	13
VROUWEN	vrouwen:				
Idnr	Folio	Volgnr	Naam	Mansnaam	
	5v	2	Ael	Gerrit Gijsen	48
	6	6	Ael	Jans	48
	3v	2	Balich	Smits	39
	5v	5	Dieuwer	Reiniers	45
	7	2	Geerte	Robbe	52
	7v	4		Jacob Loncken dochter	11
	6v	6	Lijsbetgen	Floren	76
	7	4	Marichgen	Pieters	19
	3	2	Marichgen	Willem Aerntsz	42
	4v	5	Stijngen	Dirksz	56
2179	4v	2		Thomas Voppen dochter	54
	6	3	Trijngen	Aernt Hugenz	24
464 ?	5	8	Weintgen	Dirk Gerritsz	57